

ORATIO
 SALOMONIS
 REGIS IVDA PRO SAPI-
 ENTIA HABENDA, EX LIBRO
 Sapien^tia^e capite 9. reddita Græco &
 Latino carmine.

à
 IOANNE IVNIORE GRYL-
 lo à grylloua Raconensi, alma Aca-
 demia Pragensis studioso.

Prouerb. 2.

*Si sapientiam inuocaueris, & inclinaueris cor tuum prudentia, si qua-
 sifieris eam quasi pecuniam, & sicut thesauros effoderis illam: tunc intel-
 liges timorem Domini, & scientiam Dei inuenies, quia Dominus dat sa-
 pientiam: & ex ore eius prudentia, & scientia.*

PRAGÆ,
 EXCVDERAT GEORGIVS NIGRINVS.
 Anno M. D. XC.

*Valentino Thobia Zateceno Rectori Scholæ
 Subrugensis amico optimo autor ddt.*

[Faint mirrored text from the reverse side of the page, including a circular stamp that reads 'BIBL. UNIV. WROCLAVI']

Ὁ Ν Ο Μ Ἀ Σ Τ Ο Γ Ἰ Τ Ὡ
Κ Α Ι Ἀ Ρ Ε Τ Η Ἐ Λ Λ Ο Γ Ι Μ Ὡ Δ Ι Α Π Ρ Ε Π Ο Ν Τ Ι

κυρίῳ τῷ θεῷ καίσαρος κρητῆ: καὶ τῷ προβάλῳ καὶ τοῖς
ἄλλοις κυρίοις ἐν πόλει Σατεκαίνῃ:

ὁ Ἰωαννὴς νεώτερος γρύλλος παρὰ θεῷ εὐφημίαν, καὶ τῷ
ἀγαθὰ πάντα εὐχεται.

Χρὴ μισῶν δεράπονα, καὶ ἀγγελον ἐμπεδόμενον
μὴ φθονερον τελέτειν,

ἢ ψῆς νοεροῦ δεδωγμένους ἐκ γενετῆρος
εἴ τι περισσὸν ἔχει,

ἀλλὰ τὰ μὲν μῶσαι, τὰ δ' ἐπισπεῖν, ἀλλὰ δ' ἐξεῖναι,
δεῖκνυμαι ἀλλ' ἀμαρτίαι:

ὅτω καὶ νεάνισκος ἐγὼ σπευδόμενος ἀπάντων
περὶ δ' ὧν δεράπων,

πατέρειδ' ἀρσμήσω ἐπέων ἐμεῖο, καὶ ἀνδρῶν
ἡμιθέων γενεάν.

ὅτις γὰρ μοι τέρψις ἐπὶ φρένας ἦλθεν ἐκείνων,
φίλτερον ὅτε πάτρης.

ὅππότε γὰρ σοφίῃ δηκτοῖς χαριέσασθαι ἐσὶ,
ὡς ἀρετῆ ζαῖν:

τὴν παρὰ ἡψίσοιο θεῷ πατρός ἐνχομαι ὑμῖν
ἢ ἐν ὀνόματι

ὡ φίλοι εἰν ἐνὶ πάντες ἐμοί, πολλοὶ δ' ἐγέροντες,
ἀονίδων τε κλέος.

καὶ ἀμὰ ἀπίρω λαμβάνειν ἐμφρονι θυμῷ
τὴν ἐμὴν ἀχολίαν.

χαίρετε καὶ ἔσφαθε, θεός δ' ἐν μετὰ ὑμῶν
ἢ ματ' ἀπειροσίω.

ἐκ τῆς ἀκαδημίας ἡμῶν, ἐτα ἀπὸ ἐνανδρωπήσαντος θεοπαί-
δος χριστῷ χιλίῳ πεντακοσίου ἐνενηκὸς ἑκο-
σικατετάρτῃ τῷ πνανεψίων

1997 KK 69

AKC. 16/12

CLARISSIMO
ET VIRTUTE EXIMIA
PRAESTANTISSIMO DOMINO
S. C. Maiestatis Iudici: & D. Consuli, &
alijs Dominis Reipub. Zatecensis:

Ioannes iunior Gryllus a DEO benedictionem, & omnia bona precatur:

CONuenit Aonidum cultorē semper ab omni
Inuidia esse probum,

Eximij, ornatus summi bonitate parentis,
Si quid honoris habet,

Scrutari illa quidem, facere haec, ostendere cūctis,
Dicere & illa viris.

Sic & ego studijs teneris addictus ab annis,
Pieridumq; choro,

Verfibus incultis patriam exornabo labantem,
Et pia facta virum.

Dulcius his mihi nīl toto conceditur orbe,
Nil patriā melius.

Ergo bonis praestat quoniam sapientia rebus
Quas vagus orbis habet:

Hanc exopto tibi, Christi per vulnera, ab ipso
Alti regente patre.

O coniuncte fauorē mihi, venerande Senatus,
Aonidumq; decus.

Accipiasq; animo, mage cor quā̄m dona tuenti,
Hocce laboris opus.

Sic iterum atq; iterū Christi inclyta turba valeto,
Tuta fauore Dei.

Data e Collegio Nationis, anno a natiuitate filij Dei Iesu Christi Millesimo
quingentesimo nonagesimo, vigesimaquarta Octobris.

Ὡς δὲν ὑψιμέδοντα θεοκλήτω τινὶ φωνῇ,
γειτόνος, θυέεσι καὶ εὐχολῆς ἀγαυῆσι,

λοιβήτε, κνισίθ' ἀπὶ ζεῖματι πάντι,
ἢ μὲν ὅτ' ἐνάξει, καὶ ὅταν φάος ἡλίοιο

λαμπέσει, ἀκτίσι καὶ αὐγῶν φύσιν ἀνδρῶν,

ὡς κε οἱ ἴλαον κραδίω, καὶ θυμὸν ἀγαυῶν

ἔτος ἔχει, πιδέν καὶ ἄρμερα πάντα δίδωσι:

ὡς χεῖρ σκηπτοῦχος ποιεῖν βεληφόρον ἀνδρα,

λαῶν δὲ βασιλευς, καὶ ὧ θεὸς ἐγγυάλιστε

σκηπτρόντ' ἡδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσι βελέυκοιθε,

ὄφρα θεὸς τῶν ἐσκήρ πέμψῃ ἀλήτιω

ἔρανόθεν σοφίην, ἵω περ πολυμόρφος ἀείρην

ἔδωξαι ποτὲ κοσμος, ὅτι παράνοια παρ' αὐτῶν

ἀνδρῶν μέν σοφί' ἐστὶ, καὶ ἀχρηστὸς ἀπάντων

τῶν καὶ ἰσθαίων βασιλευς, Δαβὶδ κλυτὸς ὑὸς

ὁ Σολομῶν δ' αὐάμει σωέσειτε ὅς ἐσκεν ἄριστος

πάντ' ἄνδρῶν ἐπὶ γαίᾳ πδλυβοτέρη,

ἀνχένας δ' οὐκ ἀνέτα καὶ βελκομένοιο καρήνης

πολλάν ὑποκλινέε, ζώοντα θεὸν ἢ ἱκέτευσ

μελιχίοισιν ἔπεισι, καθῶς ἐπ' αὐτὰ τίθενται

ὦ πάτερ, ὦ βασιλεῦ, ἀρετῇ δ' ὠμίμεικνύσειε,

πάντα νόων, καὶ πάντα βλέπων, θεὸς ἄγιε τοκήωμ

ὑμετέρων, οὗσ' ἴδω δ' ἀνάτ' ἐτέλοσ' ἀμφάλυφε

ὦ θεός, ὅσ' γαῖαν τε καὶ ἔρανον εὐεῶν ὑπερβερ

καὶ πηγᾶσ' ποταμῶν, καὶ πῖσσα ποιήεντα,

ἰχθυῶσ', οἰωνῶσ' τ', ἀμὰ τετραπόδων τε φάλαγγας

ῥημαῖσι θεοπεισίω κήσιασ, πασοῖσ' ἐπιτατεις.

ἀνδρῶν πόντε τῆσ' σοφίᾳ βασιλῆα μεγίστω

τεύξασ' ὑπὲρ πάντων λιποφειγίτ' κοσμῶ ἐόντων,

ὄφρα δ' ἰμοσοῶν, σοφίητε κυβερνεῖ ἀπαρτα

ἀπ' ἰσθμῶν

Sicut anhelanti supremum voce parentem

Agricola, & precibus, votisq; fatigat amicis,

Munera fert; oneratq; aras, maclatq; juuencos,

Et cum diuersas abiens se condit in vndas

Phæbus, & Eois rediens cum surgit ab vndis

Vt captis adsit, casusq; in prospera vertat,

Huius & in rebus cunctis euenta secundet:

Sic quoq; sceptrigerum decet id præstare Monarcham,

Cui manet in populos quæuis permissa potestas,

Sedeq; jus plebi furiosæ dicere ab alta:

Visitet ipsius cor ut sapientia cælo

Descendens rutilo, quam non comprehendere mundus

Qualibet arte potest, quoniam sapientia carnis

Respectu istius vecors & tristis habetur.

Sic Salomon, Rex Iudææ, prolèsq; Dauidis

Diues opum, diues pictæ vestis, & auri

Præ cunctis, mare quos refluxis complectitur vndis.

Sæpè caput sursum inclinabat, sæpè deorsum

Ceruicem flectebat, & his cæleste vocabat

Carminibus numen, simili vel lege ligatis:

O qui perpetuis orbem moderaris habenis,

Cuncta sciens, & cuncta videns, Deus alme parentum,

Quos tetra clausit mors illacrymabilis antro.

Qui terram ex nihilo, celsi qui mænia cæli,

Qui nitidos fontes, qui stagna immensa lacusq;

Qui pisces, & aues, simul & pecora om'nia campi,

Verbo, non alia rerum ratione, creâsti.

Sanctius his animal, mentisq; capacius altæ,

Præfecisti hominem, ut dominetur in omnia solus,

Quumq; volet, tumidosq; premat, frangatq; rebelles.

A iij

Oro,

αἰτίζων σε θεός πίπτω ὑπὸ γένοσι σείο
κλυδί μιν, εἰ ποτέ τοι κατὰ πόνα μῆρι ἔκκα
τάυρων καὶ αἰγῶν, τὸ σὺ μοι κρήμων ἐελθῶς,
ἄφικατ' ἔλυμποιο καρλίων αὐτὸς ἰαλλε
θεσπεσίω σοφίω, ἢ ἄχροσο, ἢ καὶ ἀπ' ἀρχῆς
σκηπτόχῳ σωέλαμπε θεῶ, τεχνήμονι κόσμῳ.
Ἐμάσιζε ἐμ' ἀργαλήν, ἑλεὼν θεός, ὄργῃ,
Ἐφρεσὶν ἐν χαλεπῆσ' αἰεὶ ἐμὲ θεινά κολάων
παντοδαεὺς εἰσέφεσ' ἀγαπήτην πρόσ με ὀπωπίω,
καὶ ἑλέσων ἐμ' εὐσίβιαν κατὰ, καὶ Τεόν ὀκτορ,
δ' ἄλ' εἰ γωγε τὸσ' κυδ' ἄω, καὶ ἀπ' ἰκιδ' ἄσω
δ' ἄλ' εἰ γωγε τὸσ', καὶ παιδ' ἰσικησ' σίθεν ὑδός,
ἄσ' μα φερῶν τῆσ' ἰδόν, καὶ κήδεα μῆρια πάχ' ὠρ
ἀργαλίωσ', πολλῆσ' ἑλαωόμεν' ἀκακόησ',
ὡσ' τάχος ἐκ λαγόνων μῆροσ' βρέφοσ' εἰσ' φάοσ' ἴρπωρ
ἐβλάσκησ' ἀγάλακ' ἄλ' ἔτι πνεύων τοκετοῖο.
ἀνδρομέησ' κηδ' ἴσθ' εἰσ' μῶ ἐπεὶ ὅτε νοῆσαι
ἔτε φράσαι δ' ἄναμαί τ' ὄσον, ποδ' ἑώδ' ὄσον, ἔργα
τῆσ' δ' ἐδ' ἰσικησ' σοφιστε, νόμων ἑ δεικῶρ.
ἀλλὰ ἀταθ' ἄλλων ἀλιτήμον' ἐμπλεῖσ' ἀρῆσ'
εἰ τισ' ἀνὴρ ἐπέτασε δειμάχων ἀνδρεῶνα,
τῆσ' σοφιστ' ἀβοήθησ' νυρὶ κέκρησ' ἀνὴρ
ἀνὴρ κέκρηται ἔτ', ὅτι βραδ' ὑπειδέτ' ἰδυμῶ
ἔπω ἐδέκτο δ' εἰσ' σοφίην, καὶ δ' ἑσκέλα ἔργα.
σὺ προέηκασ' ἐμ' αἰὶ δ' ἰδ' ἀσκέμεναι τὰ δ' ἐπάντα,
μύθων τε ρητῆσ' ἔμεναι, πρηκτῆσ' τε ἔργωρ.
δοξὴ καὶ τιμὴ ἐμὲ ἐσεφανώσαε ἀνακτα
ἢ λαὸν τὸν ἰδῶειν, ἢ κρίματι κρίναρ,
ἢ τε τιμῆσ' ἀσκέμεναι δ' ἄσ' περὶ πάντων,
ἀλκῆ καὶ ῥώμῃ πολέμω ἐνὶ, κάτ' ἑρον εἶναι.
ἢ βασιλῆ μετὰ πέντασ' ὀμῆλκασ' εἶναι ἄριστορ.

ὄφρα

Oro, Deus, lassas tendens ad sidera palmas,
Fac, si quando tibi perpinguia crura cremaui
Taurorum & caprarum, hoc tu mihi perfice votum,
Descendat caelo roseis affusa labellis,
Tunc in honore tibi quæ par, sapientia, fulsit,
Dum mare, dum terras, caeli dum construis orbis.
Ne me corripias, tua dum mens æstuat ira,
Neu faciem auertas seruo, pænasq; reposcas:
Sed magis augustum rutilo caput exere caelo.
Auxiliumq; mihi rebus, precor, adfer in arctis.
Seruusego maneo tuus, & tuus vsq; manebo,
Ancillaq; tuæ soboles dilecta vocabor.
Mens hebetata malis torpet, confecta dolore
Vita; subit varijs discrimina plena periclis
Tempore ab hoc, charæ quo matris homunculus aluo
Eggressus fueram, matrisq; meæ vbere pastus.
Atq; ideò nec scire queo, nec prèndere mente,
Quæ bona, qui cultus, quæ sint præstanda Tonanti,
Quæ sapientiæ opes sint, iustitiæq; decora.
Soluert at quisquis meditans mendacia linguâ,
Ora Deum contra dulci medicata veneno,
Iusticiæ, legumq; Dei, sapientiæ & impos:
Ille luct pænas, tardus quia negligit omnem,
Cælitus v; monstratus erat, sapientiæ honorem.
Tu me, diffundam latè vt tua iussa per orbem,
Collibus & sanctis disponam iura Sionis,
Accingis clarum claro diademate Regem,
Et fac is imperio populos franare superbos.
Tu quoq; , quod magis est, famulas mihi tendere dextras
Per diuersa jubes ignotas oppida gentes,
Consilio æquæuos & me superare sagaci.

Sic

ὄφρα μετάλοπον ἦδος ἀμείψαντες, σκηπτέροισι
σε κραδίη νοέωσι, καὶ ἀρεσκώσιν ὀπωπῶσι.
καὶ σὺ ἔλεξας ἔμοι ποιεῖν ἐν κίονι τέχνη
δέσκειλον ἀιθόσκον, πολυδαίδαλον ἔδρας, εἰς ἄρπυ
γῶν, πρὸς ἡμείων ἀνίοντες ποσὶ τοκῆες
σε σφίσι ἐναγέουσιν ἐμειλιξάντο θυγαῶν
καὶ τὴν σοφίην ὑψίστην σὺν θρόνον ἔδρη
αἰὲν μένει παρὰ σοί, ἢ ἀπαντα κράτη διαπαντός.
ἢ δ' ἔσκειν πρὶν ἂν ὦ ἔπε' αἰσίω σὺ Ὀλυμπον
γαίαντ', ἀνδρῶπων τε γένος, καὶ πάντα τελέσας.
Ἄνδρομεοτο κύνεισε πάτερ, βιοτοῖα σώωτες
ἀλλήλων σε διείρομαι, ἀλκιυρίων ἀπὸ κόλπων
πέμπε τὴν σοφίην εὖνεσθαι βεράποντι ἀγάνω.
ὄφρα πάρεμι αἰὲν θυμῶν ἐμῶν ἰδικελεύω.
καὶ με δίδασκει ἐφημοσύνῃ σὺ σφόδρα φυλάττειν.
ἔδεισ γὰρ δάματα πρὸς ἐκείνοισι εἰσσεῖσθαι,
ἢ μὴ ἀφ' ἄρανις σοφίης δέξαιτο ὄρισμον.
ἢ δ' ἔπρην οἶοθα καλῶς, καὶ ἔμύθοιο χατίζε,
ἂν βροτὸν ἄνδρα πρέπει, καὶ ἔπρεπει ἔργα κάμιστα.
ἢ ἔμε ἰθωτῆρι λόγῳ ἐνὶ παντὶ δίδαξε,
καὶ ἢ μὲν ὀχετῆρος ἐξ ἀτραπὸν ἡγεμονεύσει.
καὶ τὸ αὐτὴν ἐμοῖο προαγγέλλει τέλος ἔργων,
ἢ δ' ἀμὰ, ὅ μὲν ἀνευθε μένων, ἀλλ' ἄγχι παραστάσ
παντὸς ὅπως φυλακὸς γε δὲν μὲν κίε' ἀπωθεῖ.
ὅτω ἐμῶν σοὶ αἰὲν νοήματα ποικίλα μύθων
ἰλάσκωσι, καὶ ἔσονται χαριέστατα πάντων.
καὶ ὅτω, πάτερ ὑψυμέδων, μετέπειτα δίκαιως
σαρκὸς ὅλης βροτέης πρυμνήσιον ἠνιοχέωσω,
μοὶ ἂν μόνος παρέδωκας ἀφεγέως ομμάτι νόσμη
ἔσομαι ὅτω ἀμώμητος βασιλεύτατος ἀνδρῶν
ἀρχηγὸν Δαεῖδ' βασιλῆϊον ἄμμα κομίζωμι.

ἄλλὰ

Sic ut te populi agnoscant, tua sic mage facta
Clara per ignotas fundant miracula terras.
Tu me iussisti, sacri ut fundamina templi
Designem, sanctisq; locum dimetiar aris,
Monte super sancto, patres ubi munere nostri,
Iratum, & precibus, te placauere profusis.
Illa super folio residens flammantis Olympi
Præsto tibi est semper, sapientia, cuncta gubernans.
Et fuit ante tuo quàm cuncta creata fuissent
Verbo, hominū, volucrumq; genus, genus omne ferarū.
O genitor sine fine bonus, sine fine fidelis,
Te rogo, supremi rescrans sacraria cœli
Fac repleat nostrum dulcis sapientia pectus.
Rebus in aduersis mihi præsto sit, inq; secundis,
Meq; animo doceat præcepta tenere fideli.
Nemo potest siquidem, cupidus licet, illa tenere,
Per varios sit ej nisi dux sapientia casus.
Quæ prius omne tenet, sermone nec indiget vlllo.
Vtile quid mortali homini, vel inutile quid sit.
Hæc & plura suâ vi me seruare docebit,
Duxerit atq; via, possim qua noscere qui sit
Viuendi rectè fons & sapientia prima.
Illa saluteri totum munimine scuti
Me teget, & dextra nutantem fulciet alma.
Sic (scio, nec fallax animum mihi decipit omen)
Cuncta tibi cordis semper mea facta placebunt:
Sic regere imperio terras, totumq; per orbem
Sic potero populos sceptris frænare superbos
Quos super in terris regem me, sancte, creâsti.
Sic quoq; sede patris dignus, superabo Monarchas
Quicumq; immensum populis dant jura per orbem.

At

ἀλλὰ τις ἀνθρώπων βάλω, καὶ πάντα νοῦσα
ἔργα δεῖ δάσασθαι; νοῦσαν τις νῶμα ἐκείνη;
εἰσὶ γὰρ ἀνθρώπων ξύμπαντα νοήματα μαυρά,
καὶ ὀλίγη χρόνῳ ἀγνώριστα φρονήματα κείνωρ,
σῶμα μινυθάδιον ψυχῶ μεροπῶν ὀφανίζε,
καὶ νοῦσαν κενῶς ἀνέχεσθαι τὰ ὑπερβεν ἔοῦσα.
ὅ μὲν γὰρ τι πρὸ ἐστὶν οἰζυρώτερον ἀνδρὸς
πάντων, ὅσα φέρε γῆ, καὶ ὅσα κύμα θαλάσσης.
πῶς δάσασθαι τίς ῥήμαθ' ἐξ κτίσεω ὑπακῶσαν,
καὶ ποιεῖν ἀκριβῶς, καὶ μήδεσθαι φρεσὶν ἥσιν,
ὅσα πατὴρ ἐπέλεσθαι, καὶ βδέλεσθαι, ἢ δ' ἐκέλευσε,
μήτι σὺ ἔρανοθεν σοφίω, καὶ πνεῦμα δ' ἐδῶκη;
καὶ τότε πνευματικῶ πνεύμα γῆρα λελοσμένος, αἰεὶ
ἔτος ἀνῆρ φηδέγειε θεοφραδέωρ σίχα μύθωρ
μάστωρ ἐκτυμικός πολυκάρτερος, ἢ δ' ἐπαρ' ἄλλοις
νώλεμῶς λέξει θεὸν ἔμμενοι ὑψι μέδοντα.

At quis facta potest comprehendere mente Tonantis?
Quis scire ipsius quæ sit sententia cordis?
Sunt hominum quoniam mentis caligine pressa
Consilia exigui momenti, & inania prorsus.
Quippe caro humanos animam detorquet ad usus,
Nec finit æthereæ comprehendere numina sedis.
Nam nostri generis soboles brevis exigit ævi
Tempora, perpetuo curarum exercita fluctu.
Quis poterit summi præcepta tenere Parentis,
Et facere hæc studio, meditari & mente sagaci,
Quæ cupit, & quæ vult, & quæ seruanda reliquit,
Hunc nisi cælestis sapientia sola reuifit?
Munere tunc illo lætus mortalis, acuta
Mente Dei leges noctesq; diesq; reuoluet,
Firmiloquus testis totum sermone per orbem
Te populi, Deus alme, canet Dominumq; patremq;.

